

Előfizetési árak:

ostán vagy hához küldve:

Egész évre. 20.— kor.

Félévre. 10.— kor.

Negyedévre 5.— kor.

Egy hónapra 1.70 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy cm. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdekű közlemények soronkint 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.
Ide küldendő a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő: **Koncz Ákos.**
Felelős szerkesztő: **Dr. Orbán József.**

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.
Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Kongresszusok.

Debreczen, szept. 24.

Az egész ország lázas munkában van. Biharban, Borsodban, Abaujban szervezkedésről hallunk beszélni. Miért e szervezkedés és ki ellen? Röpködnek a jelszavak a levegőben: merkantilistákról, agrariusokról hallunk élénk fejtegetéseket s az egész magyar társadalom át van hatva attól a gondolatától, hogy valamit tenni kell. Fájdalom, hogy nagyon kevesen tudják, mit kell tenni. Attól tartunk, hogy ez az egész társadalmi mozgalom csupán szalmatüsz, mely a mily hirtelen lobbot vetett, épen olyan hamar kialszik.

Gyűlésekben, szónoklatokban és bankettekben nincsen hiány és mintha százados mulasztásokat akar-nánk helyre pótolni, az elhanyagolt közgazdaság felé fordul a magyar társadalom érdeklődése. Lesz-e valami sikere ez általános felbuzdulásnak, vagy e nagy lármával indult kezdeményezés is az iparpártolás társadalmi akciójának sorsára jut, nem tudhatjuk; annyi azonban bizonyos, hogy a közgazdasági kérdések iránti társadalmi

érdeklődés új jelenség közéletünkben, melynek csak örvendeniünk lehet. Ne vizsgáljuk az okokat, csak az eredményt tekintsük és ez kedvező színben tünteti fel a magyar társadalom fejlődését.

Az eredmény pedig az, hogy a közgazdasági faktorok mindenike komolyan hozzálátott helyzetének javításához és hogy e munkában a kezdeményezők nem maradnak magukra hagyatva, az egész ország társadalmának érdeklődése kíséri munkálkodásukat.

És örvendetes körülmény, hogy bár a közgazdasági ágak fejlesztése választóvonalakat állapít meg a különböző irányok között, a reformok e nagy munkájában mindenütt higgadság és a különböző érdekek kölcsönös tiszteletben tartása mutatkozik és ha van is hajlandóság itt és amott arra, hogy a gazdasági ágak közötti ellentétek kiegyesítes-senek, ez ellentét seholsem fajul el-lenségeskedéssé.

A miskolci kongresszus hangja, csekély dissonanciától eltekintve, épen olyan komoly és a kereskedelmi érdekek fontosságához méltó higgadt volt, mint a milyennek a kassai gazdasági kongresszus ma-

gatartása — az előjelekből ítélve — ígérkezik. Es e körülmény annyival inkább örvendetes, mert kétségtelen, hogy nemcsak Magyarországon, hanem egész Európában gazdasági válság tünetei észlelhetők, melyek a reakció lovagjait háborura készítetik s a régóta pihenő vitézek a társadalmi zavarokra számítva rozsdás fegyvereiket köszörülik s a gazdasági mozgalmakat a saját érdekükben kihasználják és társadalmi térre átvinni törekednek. — Ezért szükséges az óvatosság és mérséklet a közgazdasági kérdések megvitatásánál és azoknak a társadalmi életben megvalósításánál.

Nemcsak az elvek összetévesztését képezi, hanem roszakaratu misztifikációt is jelent az a felfogás, hogy a merkantilizmus és az agrarizmus eszmei a liberalis és a reactionarius irányzat elveinek fellelnek meg; mert a két irányzat egymással párhuzamba nem vonható. A kereskedelmi érdekek védelmének semmi köze nincsen a liberalizmus politikai elvével, viszont a reakció ósdi elve egyáltalában nem fedi az agrár közgazdasági elméletet. A leghatározottabban tiltakoznunk kell minden oly velleítés

TÁRCZA.

Markos őrmester házassága.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —
Irtá: *Futár Lajos.*

Lőcsy Pista barátunk legénykorában meglehetősen vig életet folytatott, mi közben már-már a nősülésről is megfeledkezett. Hadnagy és főhadnagyságát, de még századosságának első éveit is, dinom-dánom között töltötte el, s szívbéli ügyei nem igen voltak. Mint a változatosságnak rendíthetetlen zászlóvivőjét egy-egy virágáros lánynak mindent ígérő kaczer pillantása, vagy egy-egy varrónőnek odaadó szelid mosolya teljesen kielégítette, mikor végre Amor istenke megsebezte őt. A harminczötödik életév teljes józanságával belebolondult a hozzá egészen illő Sárosberky Ilonába, kiben viszontszerelmet ébresztvén, csakhamar felvette Hymen rózsalánczait is, hogy magát a hitványul eltöltött múltért kárpótolja.

Azóta mindig turbékol az ő aranyos feleségével, a mi azt hiszem egészen rendén való dolog is.

Az asszonyka kimondhatatlanul szereti az ő déleze Pistikáját, de miután előéletéből egyet-mást besugták neki, — persze csak már mint asszonynak — kissé nyughatatlankodik. Most is faggatja férjét kérdéseivel.

— Oly sokszor hallom tőled, kedves Pistám, hogy szeretsz, s mégis mindig újból és újból szeretném hallani.

— Nos, én meg újból és újból, ezerszer is örömmel mondom: szeretlek édes

Ilkám, egyetlen gyönyörűségem; szeretlek a legtisztább szerelemmel.

— De nem csalsz meg drága Pistám?

— Nem én, kis turbékoló galambom.

Jer, ülj ez ölemben... Igy ni!

Pedig lásd, — folytatá az asszonyka behizelgően — én mindig azt képelem, hogy ha szeretsz is, nem én vagyok egyedül szivedben...

— Ugyan kérlek...

— Ne haragudj meg rám, csak képzelődöm s bár tudom, hogy képzelődöm is bolondság, még se ütközz meg rajta, mert nekem te vagy mindenem, világom. Ezt a világot pedig osztatlanul magamnak kívánom. No, mond hát édesem, soha sem gondolsz más nőre, mint rám? Csak az anyámra, meg a nővéreimre...

— Nem őket értem lelkem, hanem... hogy is mondjam csak?

— Ah! értem már. Ugyan mit gondolsz! Soha senkire sem gondolkodok,

— S aztán soha sem is gondoltál?

— Komolyan soha!

— Lásd, ugy megnyugodnék szívem, ha legalább utolsó szerelmed elmondanád nekem, mert hiszen ugy sem hiszem ám, hogy előttem senkit sem szeretted...

— Nem volt az komoly szerelem egyik sem Ilka. Hagyd el kérlek, nem is szeretek a multról beszélni. Eljünk csak a jelennek. Te vagy az én első igaz szerelmem.

— Jó, jó, kedves Pistukám, hanem hát irántadi bizalmamat csak növelnéd, ha egyet mást elmondanál multadból s különösen megnyugtatónál, ha utolsó szerelmi kalaudodat elmondanád. Ugy-e elmondod édes, mikor olyan szépen kérlek?

— Hidd el angyalom, szóra sem érde-mes. Csak felizgatnálak minden ok nélkül

vele s még féltékeny találnál lenni arra a szegény lányra.

— Oh, hogy is ne! Én és féltékeny arra a pisze varrónőre; szegyelném magam. Volna is kire!

— Micsoda varrónőt emlegetsz te édes? — kérde Pista meghökkenve.

— Hát tudod Pistukám, az igazat megvallva nem lehet ám engem falhoz állítani. Megálmodtam az éjszaka, hogy Soros Etelkával, a nővéreid varrónőjével ismeretséged van.

— Hohó, csak volt szentem, de már nincsen.

— Látod kis hamis, most már kivettem ugy is belőled az igazat. Mondd el hát szépen az egészet, könnyebben szabadulsz.

— Nos nem bánom. Hogy bebizonyítsam mennyire szeretlek, elmondom, de csak egy feltétel alatt.

— Halljuk a feltételt, — szólt az asszony kíváncsian czirógatva férjét.

— Meg kell esküdnöd...

— Mire vajjon?

— Hogy soha sem árulsz el.

— Ugyan kinek! csak nem gondolkod

hogy szóba állok vele...

— Tehát esküszöl!

— Igen!

— Így már jól van. Őszintén bevallom tehát, hogy gyanud alapos, mert tényleg volt ismeretségem Etelkával. Nem vagy már gyermek édes Ilkám s így megmondhatom, hogy Etelkával csakugyan szórakoztam, de minden komoly érzelem nélkül, mert én s ezt szavamra mondom, — mielőtt téged ismertelek, soha sem szerettem senkit, vagy jobban mondva senkibe sem voltam szerelmes, így Etelkába sem. Különbön pedig mi-helyt téged megszerettelek, azonnal felmond-

ellen, mely behurezolja a politikát a közgazdasági élet terére. Széll Kálmán miniszterelnök kormányzati elveit a leghelyesebb utmutatás képezik e tekintetben számunkra, midőn intenek attól, hogy egyik vagy másik közgazdasági irányzat védelmének ürügye alatt megindított kirohanásban részt vegyünk s ez által öntudatlanul részesei legyünk a magyar társadalmi egység és béke megbontásának.

Társadalmi mozgalom és társadalmi harc között nagy különbség van, melyet sokan nem tudnak, vagy helyesebben mondva, nem akarnak észrevenni és nem szükséges agráriusoknak lennünk ahhoz, hogy az önálló vámterület életbeléptetését kívánjuk, — viszont nem szükséges merkantilistának lennünk ahhoz, hogy a kereskedelmi törvény reformját kívánjuk, vagy a galicziai zsidók beözönlésének megakadályozásában nem szükséges mindjárt antisemitizmust és reakcionárius irányzatot keresnünk.

A kereskedelmi érdekek megvédelmezése épen olyan szükséges és kívánatos dolog, mint a milyen szükséges a magyar gazdának megvédelmezése az elpusztulástól. Mindkettő egyenlően érdekében áll a hazának és a nemzetnek tesz megbecsülhetlen szolgálatot, a ki bármelyik irányban elősegíti a közgazdasági egyensúly helyreállítását.

Gyanúsításokkal s ellenségeskedéssel nem fogjuk közgazdasági bajainkat megorvosolni s a kölcsö-

nös féltékenykedés nem vezet megértésre.

Örömmel üdvözljük azért a kassai gazdasági kongresszus kezdeményezőjének, Hadik János grófnak higgadt és méltóságteljes kijelentéseit, melyek arra engednek következtetést, hogy a magyar gazdaközönség érdekeinek tárgyalásánál nem osztályérdekek hangoztatásáról, hanem a magyar közgazdasági élet igazi érdekeinek higgadt vitatásáról beszélhetünk.

A társadalmi béke megbontásától tehát nincs mit tartanunk s a közgazdasági kongresszusok nem fognak a magyar társadalom egysége megzavarásának kezdeményezői lenni. S mindaddig míg a Széll Kálmán liberális politikájának elveit, melyek a különböző gazdasági ágak egyenlő figyelembevételét hangsúlyozzák, megtartjuk, osztályharcz Magyarországon keletkezni nem fog. Ezért szükséges, hogy közgazdasági kérdésekben is mindig a liberális utján maradjunk meg.

A pángermánok.

Debreczen, szeptember 24.

(—ez.) A pángermán nagyzási hóbort elragadta Brassó és Nagy-Szeben után Fehértemplom képviselőtestületét is. Egyenesen demonstrál a magyar állam ellen, nem respektálják a törvényt és oly értelmű határozatokat hoznak, melyek mélyen sértik a magyar nemzetet.

Ugy látszik, hogy ezek a pángermán érzületű urak nincsenek tisztában azzal, hogy mivel tartoznak annak a hazának,

mely nekik földet, kenyeret hivatalt és megélhetést ad, mert különben nem vete-mednének olyan vakmerőségekre, melyeknek naponkint tanui vagyunk. Ma a nemzeti lobogót rántják porba, holnap legyalázzák mind azt, a mi magyar és teszik ezt nem ötletszerűen, hanem olyan kiszámított furfanggal, hogy önmagunk türelmén csodálkozunk, midőn ellenük nem merünk vagy nem akarunk vehemensebbül fellépni.

Sehol a világon nincs jobb dolguk a nemzetiségeknek, mint nálunk Magyarországon. Az 1868-iki XLIV. törvényezikk világosan kimondja, hogy „Magyarország összes honpolgárai politikai tekintetben egy nemzetet képeznek, az oszthatatlan egységes magyar nemzetet, melynek a hon minden polgára, bármely nemzetiséghez tartozzék is, egyenjogú tagja”. A jogok azonban köteleseket is követelnek azok részéről, kik a jogokban dúsaknak. Ezen kötelesegekről azonban igen gyakran megfeledkeznek a köztünk élő nemzetiségek és a helyett, hogy velünk együtt fáradszunk az egységes magyar állameszme betetőzésében, unós-untalan ellenünk dolgoznak, tüntetnek, jogtalan, törvénytelen és államellenes törekvésekben utaznak, számítva az udvarias magyar nemzet végtelen türelmére, mely csak akkor nyul erőteljesebb eszközökhöz, mikor már szüntől telik az ildomtalan pohara.

Igazán itt volna az ideje annak, hogy élére állítsuk azon kérdést, vajon a magyar állam parancsol-e ezen a földön, melyen lakunk, vagy a nemzetiségek? Hiszen türelmünkben elmentünk már a legvégső határokig s csak természetszerű folyománya lesz az eseményeknek, ha a magyar állameszme és a magyar törvényhozás megsértőivel érdemük szerint bánunk el. Mert Brassó, Nagy-Szeben és Fehértemplom után vérszémet kapva a többi nemzetiségi tör-

tam neki a barátságot. Reméllem azonban kedvesem, hogy most már, miután őszintén bevallottam, még jobban fogsz szeretni s többé nem gyanakodol; az egészet pedig mint titkot örökre meg fogod őrizni. Férfiaságom szenvedne csorbát, ha valakinek elmondanád vallomásomat.

— Köszönöm bizalmadat Pistukám. Ne félj, nem árulak el soha; tudom, mivel tartozom férjem nevének! Most már még jobban szeretlek, mint eddig.

— Nem hányod soha szememre, hogy azzal a kis lánnyal?...

— Én? Dehogy hányom, dehogy hányom. Különb is akkor még szabad ember voltál s tehetél a mit akartál. Most azonban...

— Ne félj! Mindentől megvéd engem irántadi forró szerelmem...

— Így már szent a béke! Mindenek felett szeretlek édes Pistám! Boldoggá tesz a tudat, hogy enyémmek mondhatlak. Adj egy csókot vitéz katonám...

— És nem fogsz soha féltékenykedni.

— Soha... soha!

*
De sokáig késtel lelkem! Mászor tizenkét órára mindig itthon vagy. hol jártál olyan sokáig szép vitézem? Csak talán nem a pisze varrónó került utadba?

— Ugyan mire nem gondolsz édesem!

— No, no, csak úgy mondom...

— Elkésésemnek egyetlen oka, hogy ma tovább kellett a laktanyában maradnom, mint rendszeren. Valami kósza szemle-hír kergetődzik a levegőben s megcsapta ezredesünk fülét is, a ki mindjárt megbeszélésre hívott össze bennünket. A megbeszélés kissé soká tartott; azt hiszem sok helyen elromlott a leves. De úgy látszik, kis angyalom, hogy te ígéretedet nem tartod meg: mintha féltékenykednél mégis a kis piszére?

— Nem én, Isten ments! — szolt hirtelen irulva-pirulva az asszonyka, csak úgy véletlenül jutott eszembe és akaratlanul szaladt ki a számon. De nini, meg sem csókoisz ma!

— Megtámadásoddal elkergetted a csókot ajakamról. Mikor védekezni kell az embernek, nem igen jut eszébe csókolózni! Nesze hát utólagosan édes... de nem szabad ám féltékenykedni... Így ni! most már ebédeljünk.

*
Szivem tulárad a boldogságtól, mert férjem szeret, érzem igazán szeret. — Mindennek daczára mégis nyughatatlan vagyok. Mióta elmondta utolsó viszonyát, melyet különben a tracsokból úgy is sejtettem, álmatlanság gyötör. Pedig egészen biztosra veszem, hogy engem nem csal meg azzal az utálatos piszével és mégis valami mindig bizseréli a szivemet. Ó, mert borzasztó is lenne az, ha megcsalna. Tul nem élném. Szivem bálványa összeomlanék s magamat is agyon zuzna. Édes jó istenem, hiszen az élet nekem csak addig élet, míg férjem szerel, aztán már csak pokol lenne. A poklot pedig nem kívánom, inkább meghalok. Mégis csak rosszul cselekedtem, hogy őszinte vallomásra birtam, most már nem lesz addig nyugtom, míg az a leány férjhez nem megy, vagy egyébkint el nem távozik ebből a városból. Istenem, istenem, de ez gyenge óhajtság marad, mert mit tehetek én, a gyenge nő, annak a keresztül vitelére?... Semmit... semmit...

*
— Sajnos, a feleségem féltékeny. Ma délben jöttem rá, mikor az elkésésért kérdőre vont. Mégis csak bolondot tettem, őszintén elmondván neki utolsó viszonyomat. Pedig füt-fát ígért akkor, csak hogy kicsikarja belőlem. Én ostoba! asszonyi mivoltát nem

vettem tekintetbe. Pedig biz'isten eszembe sincsen többé az a pisze varrónó. elég nekem az én aranyos kis feleségem maga is! Igen ám, ha féltékeny nem volna! Azonban biztosan féltékeny, pedig egy féltékeny asszonnyal élni lehetetlen. Hiszen ez valószínűségi pokol lenne! Így élni sem kívánok. Valami kibontakozást kell keresnem. Hamarosan ki kell feleségemet féltékenységből gyógyítani, különben nagy baj lenne. Még szerencse, hogy gazdag vagyok s ha lehet pénzem árán is megszerzem házam nyugalmát s boldogságunkat örökre biztosítom. Majd kiokoskodom valamit.

*
Másnap — vasárnap, lévén, — Pista barátunk csak nyolcz órakor ment be a laktanyába akkor is egyenesen a század irodába tartott, hol is az eléje tett aláírni valókat sorba szedve, csakhamar azon nem ritka esetet fedezte fel, hogy az ő szolgálat vezető őrmestere megint reggelig lumpolt.

A legjobbkor csipték meg! mormolá magában s azután hangosan szólott:

Kádár őrmester!
— Paranczoljon százados ur!
— Küldje be Markos szolgálatvezető őrmestert maga pedig várjon odakin!
— Értem százados ur!...

— Jelentem alázatosan százados ur, parancsára megjelentem!

Őn tulságosai mulatós ember Markos. Tegnap is engedély nélkül kimaradt, s csak ma reggel jött haza; be is van jelentve. Ez így nem mehet tovább. Már annyi büntetése van ilyesmikért, hogy nem tarthatja soká magát, ha hamarosan és alapsan meg nem változik. Most is szigorú büntetés vár Önre az ezred parancsnokságtól. Előbb-utóbb el kell Önt az szolgálatból bocsátanunk, pedig kár lenne érte, mert máskülönbén igen használható ember. Ugy mondom amint van! Nem

vényhatóságok szintén oly határozatokat fognak hozni, melyek arczunkba kergetik a vért. A magyar állam tekintélye okvetlenül megkivánja, hogy véget vessünk az ilyen állapotoknak s nagyon is itt az idő arra nézve, hogy a főherceplomi rugódozásokat ne engedjük ismétlődni.

Ha a nemzetiségek egyes túlzásait nem tudja ildomosabb viselkedésre inteni a mi lovagiasságunk erősebb eszközökkel kell feszengésüket megfékezni. Az állam hivatalos nyelve a magyar és ennek mindenütt érvényesülni kell. Mi nem ismerünk Kronstadtot, Hermanstadtot és Weiszshirchent, mi Brassót, Nagy-Szebent és Fehértemplomot ismerünk. Ez az elnevezés törvényen alapszik, aki e törvényt felforgatni igyekszik, az megérdemli, hogy úgy bánjanak el vele, mint ahogy elbánni szoktak az állam ellenségeivel.

Nincs okunk kételkedni, hogy kormányunk a tüntetőkkel szemben erélyesen fog fellépni és erősebb argumentumokkal fogja megmagyarázni a szlávoknak és a pangermán gyülekezeteknek azt a kötelező ildomoságot, melylyel a nemzetiségek annak a hazának tartoznak, mely épp oly jogokban részesíti őket, mint önfiait.

Színház és irodalom.

Az első hét műsora. Még néhány nap s megnyílnak ismét Thália kapui. Alább közöljük az első hét műsorát, a melyet a titkári irodából hozzánk beküldöttek:

Szept. 29. megnyitó előadás „Nagyedik László”, történelmi dráma 4 felvonásban. írta: Dobsa Lajos. A főbb szerepek a következőképp vannak kiosztva: Komjáthy (Myte), Pataki (László), Komjáthy (Edua), Fáy Flóra (Ayda) Kiss Irén (boszorka), Szabó Irma (Vakleány), Odry, Bartha, (Kun vezérek). Részt vesz a felsoroltakon kívül az egész férfi személyzet.

Vasárnap, szept. 30. két előadás. D. u. félhelyárakkal Próbaházadás. Este: Kuruczfurfang, Odry, Kállay Lujza, Bódi Ella, Sziklai Miklós, Breznai Anna, Környei stb. felléptével. Ez estén lép fel először Nagy Gyula, a szintársulat ujonnan szerződött tagja.

Hétfő, október 1. bérlés 1. szám Görög rabzolgá. Sárosy P., Kállay L., Bódi E., Szathmári Árpád, Sziklai, Környei, Karaes stb. felléptével.

Kedd, okt. 2. bérlés 2. sz. Közönyt. Közönynyel. Moretto classicus spanyol vígjátéka, mely ujdonság előadásában Fáy, Pataky, Odry stb. vesznek részt.

Szerda, október 3. bérlés 3. sz. Koldusdiák Milöcker nagy operetteje. Perényi M., Karaes, Környei, Nagy stb. közreműködésével.

Csütörtök, október 4. bérlés 4. szám. Névtelen levelek, ujdonság, az összes vígjátéki személyzet bevonásával. A főbb szerepek Pataky, Nagy, Tanay, Sziklay, Kiss Irén, Szabó Irma, Breznay A. Szigeti Lujza, T. Halmi Margit kezeiben vannak.

Péntek, október 5. bérlés 5. sz. Kis szökevény operette, Perényi M. Kállay L., Galyassy P., Sziklay, Szathmári, Péchy L. stb. felléptével.

Szombat, október 6. A 13 vértanu emlékezetére diszeloadásul 1848. Hada kútja.

Vasárnap, d. u. Liliom Klári, este ujdonság Csillagfia (Bar Kochba) zsidó daljáték a „Sulamit” szerzőjétől, mely azonban úgy tárgya, miut magas niveauun álló zenéjénél fogva messze fölötte áll Szulamitnak.

(Áldozat. Nagy és igaz szerelemről szólnak azok a lapok, amelyek Drollinónak a szegény lovászgyerekek szomorúságos szerelmi történetét beszélik el, melegen és színesen, mély megindulást keltve az olvasóban. A regénynek, melyben Drollinó a hős „Áldozat” a címe. Memini írta s jó fordításban most jelent meg a Legjobb könyvek című regénytárban. Ez az egy kötetes regény

ama olasz művek közül való, amelyek minden művelt nemzet nyelvén megjelennek, hogy az újabb olasz szépliteratúrának híveket szerezzenek. Az író a maga igaz mivoltában festi az olasz viszonyokat s pompásan megrajzolja azt a szenvedélyes, katasztrófába rohanó szerelmet, amelynek hazája Olaszország. Szerelmes szíveknek kedves, bár szomorú is a történet. A szerelem dicsérete, a szerelem magasztalása foglalnak benne poetikusan előadva. Memininek ez a munkája teljesen érdemes volt arra, hogy a válogatott regényeket nyújtó Legjobb könyvek kötetei között helyet foglaljon s föltétlenül megérdemli, hogy az olvasó közönség figyelmét felhívjuk rá. A kötet ára egy korona s ez árért egy a Légrády testvérek könyvkiadóhivatalában (Váci körút 78.) mint minden könyv kereskedésben megkapható. A Legjobb könyveknek eddig közreadott 77 kötete diszes kötésben szintén megrendelhető darabonként ötven-ötven krajczárjával.

(Egy kis leány. May-Armand Blanc bájos regényének a címe ez; annak a finom, szépségekben gazdag, lelki megfigyelésekben mesteri regénynek, amely a Légrády testvérek kiadásában most látott napvilágot. May-Armand Blanc igen érdekes s nem kis érdeklődést keltő mese keretében szerepelteti kellemes alakjait, olyan könyvet nyújtva, melynek olvasását senkinek sem kell eltiltani, mert fiatal leány és nagymama egyaránt lelki élvezetet talál benne. A szép rajzokkal ellátott regény minden könyvtárban helyet foglalhat s hosszú időn keresztül értékes darabja marad. Ezt a művet a leg gondosabb anyára is bátran odaadhatja leányainak, mert a regény poetikus szépsége, irodalmi becsese, s irányzatának tisztasága csakis fölemelő hatással lehet az olvasóra. May Armand Blanc, „Egy kis leánya” igen diszes kiállításban, tetszetős címlappal került a könyvpiacra s egyike ama kiadványoknak, amelyek a magyar nyomdai iparnak becsületére válnak. A kötet ára 1 frt 80 kr. Kapható a Légrády testvérek könyvkiadó üzletében, de megszereshető a könyvkereskedésekben is.

gondolt még soha sem arra, miként lehetne önnek előnyösen megváltozni?

Sokat töröm a fejemet rajta százados ur, de hiába, nem tudok rá módot találni. Megvallom őszintén, magam is restellem a dolgot s mindig fogadkozom, de azután ha jó pajtásaimmal összejövök, nem tudok ellent állani. Azonban belátom, hogy ez így nem mehet tovább... Alázatosan kérem százados ur, tessék még most az egyszer megbocsátani s ünnepélyesen megígérem...

— Arra nem adok én már semmit Markos! Igérte már ön nekem sokszor, nagyon sokszor, de sohasem tartotta meg; újra és újra vissza esik hibájába. Hanem tudja mit, Markos?

— Parancsoljon százados ur!

— Nos, hogy megváltozzék, hogy már türethetetlen dorbézolását abba hagyja, s hogy multjával végkép szakítson, annak én csak egy módját tudnám.

— Szabad tudnom, mi lenne az százados ur?

— Nagyon egyszerű. Csodálom, hogy magától is rá nem jött. Önnek barátom a legrövidebb idő alatt meg kell nősnie! Mert a házasság élet egészen megváltoztatja az embert.

— Igazán százados ur?

— Magamról tapasztalom. Lássam én is milyen mulató ember voltam legény koromban, s most hogy meg nőstültem teljesen felhagytam a lumpolással; két ördög sem volna képes elcsalni feleségem mellől. Pedig ez nagy szó ám Markos!

— Csakhogy nem kapok ám én hozzám való leányt százados ur!

— Már hogy a menköbe ne kapna, mikor az a ragyás tutyi-mutyi Kádár is kapott, még pedig elégedé szemre valót!

— Igen, de ő nagyon józan életű ember...

— Mihelyt megnősül, ön is az leszi! Mondja csak őszintén Markos, nincsen önnek még kiválasztottja?

Már hogy volna! nem is gondoltam nőülésre eddig soha százados ur!

Nos, én tudnék magának egy csinos takaros asszonynak valót. Ismeri Etekkát, azt a csinos varróleánykát, a ki nővéremhez szokott varni járni?

— Láttam néhányszor, mikor százados urnál jártam jelentést tenni. Azután a multkori altiszti bálon táncoltam is vele egy párszor.

— És mit gondol, jó lenne-e az a kis leány magának feleségül?

— Elég csinos leányka s boldog is lehetnék vele, de talán hozzám sem jönne...

— Azt nem mondhatja, míg meg nem kérdezte.

— Azután meg tudom nagyon szegény lány, semmije sincs. Pedig valamennyi pénzecskéjének mégis csak kellene lenni, hogy tisztességesen berendezkedhessünk.

— Ki mondta önnek Markos, hogy semmije sincsen?

— Én legalább úgy tudom, százados ur!

— Rosszul tudja Markos, mert annak a leányknak van először is kelengyéje, amit már eddig saját szorgalmából összeszerzett; s azután van egy kis készpénze is, de ami mindennél többet ér, ez az, hogy szorgalmával és két keze munkájával is sokat lendítene a háztartáson. Végül azt is tudom, hogy önt igen könnyen megtudná szeretni.

— Honnan méltóztatik tudni százados ur?

— Ej, honnan? hát csak tudom. Oda haza a nővéreim mondták.

— Hát 'iszen még meg is kéne gondolni a dolgot, százados ur kérem.

— Semmi megfontolás! Itt nincs idő

arral vagy-vagy! Ön csak úgy maradhat meg a katonaságnál, ha megnősül. Van valami kifogása a lány ellen?

— Nincsen, nem mondhatom, hogy van, százados ur! Sőt az igazat megvallva, nekem tetszik is az a kis lány, csak hogy eddig soha eszembe sem jutott...

— Nos hát?

— Hogy is tetszett mondani százados ur? Igen, igen... van egy kis készpénze is, vajjon mennyi lehet?

— Mennyi... mennyi... hát mennyit szeretne, ha volna?

— Minél több, annál jobb, százados ur!

— Ez igaz, de mégis? Mert nagyon sokra nem számíthatám!

— Csak magamhoz vetek százados ur kérem. Néhány száz forintot okvetlenül szükségem lenne...

— Biztosan tudom Markos, hogy a helengyén kívül van a leányknak ötszáz forint készpénze is. Nos?

— Ez esetben örömmel elveszem Etekkát, ha az ezredparancsnokság engedélyesi. Alázatosan meg is kérem százados urat, sziveskedjék közbenjárni.

— Legyen nyugodt, ha így áll a dolog mindent magamra vállalok.

— S nem leszek megbüntetve a kimerésért sem?

— Nem. Majd az ezredes urnál kimentem. Azt jelentem neki, hogy Ön engedélyemmel a legény életből bucsuzott.

*

— Pompás tea lesz angyalom!

— Ugy-e jó? Csakhogy már egyszer idejében haza jöttél kedvesem, legalább együtt ozonázhatunk.

— Ma korábban hagyhattam ott a laktanyát minf máskor...

Lelenczház és gyermekvédő-egyesület.

Debreczen város társadalmi meggátálása és ezáltal a magyar faj fenntartása érdekében megtegye kötelességét. A debreczeni lelenczház és gyermekvédő-egyesület ügyében tegnap tartotta meg a város háza nagytermében az első értekezletet a város közönsége, mely alkalommal városunk előkelősége és intelligenciája igen szép számban jelent meg.

Az értekezletet gróf Dégenfeld József főispán nyitotta meg. Ott voltak: Kiss Aron püspök, Simonffy Imre polgármester, Rázsó Gyula alispán, Géressy Kálmán tankerületi főigazgató, Kis Albert orsz. képviselő, Balogh Ferencz, Csiky Lajos, Erdős Lajos, Baczoni Lajos, Sas Béla, Dr. Erdős József, Dr. Barta Béla, Peczkó Ernő, Dr. Szántó Sámuel tanárok, Márk Endre, Aczél Géza, Boczkó Sámuel, Csath Zsigmond, Ormódy Vilmos, Berger Jenő, Siegmeth K, Boczán Elemér, Kazinczy Gábor, Ferenczy Elek, Handtel Vilmos, Kozma László, Bíró József, Kenézy Gyula, Tüdős Kálmán, Balkányi Ede, Sárvary Gyula, Czako Zs, Altmann B, Varga Emil, K. Szalay Béla, Losonczy Almos, Popper József, Széll Kálmán orvosok, Szabó Kálmán kereskedő, Mayer Emil, Kovy Lajos, Csanak János, Bakonyi S, Ábrahám László, Magos György, Lőfkovits Márton, Freund Jenő, Benedek J, ügyvédek: Szántó Győző, Vattay Géza, Várady Károly, Ferenczy Elek, Steinacker Sándor, Szikszai Szabó János stb.

A hölgyek is szép számmal jelentek meg, kik közül a következőket sikerült feljegyeznünk:

Veresné Szathmáry Teréz, Szabó Kálmánné, Várad Szabó Jánosné, Veszprémi Kálmánné, Mayer Emilné, Bunner Edénné, Csanak Jánosné, Bészler Károlyné Szücs Kálmánné, dr. Tüdős Kálmánné, Konez Ákosné, Sass Béláné, Tikos Józsefné, Berger Jenőné, Hochfelder Jakabné.

— Bár mindennap ott hagyhatnád.
— Hohó, kis bohó, de mindennap nem leher ám... Szabad! Ki kopog?
— Százados ur jelentem alázatosan elhoztam az ezred napi parancsot.
— Ó, igen, a napos! Adja ide s várjon künn az előszobában (olvassa).
— Szabad nekem is elolvasnom Pistukám?
— Miért ne kedvesem, de előre is mondhatom, nincsen benne semmi érdekes...

— Mégis, lássuk csak kedvesem, (elveszi férjétől és olvassa).
— Nini, hisz ez igen érdekes; hallgass csak Pistukám, majd felolvasom.
— Hallgatom édes!
— Nos tehát olvasom:

„A beterjesztett okmányok alapján Markos András őrmesternek megengedem, hogy Soros Etelkával házasságra léphessen. Egyidejűleg nevezett őrmestert saját kérelmére Miskolcra a 10. honvéd gyalogezred állományába áthelyezem. — Az egybekelés megtörténte után új állomáshelyére azonnal utba indítandó.“

— Az ám, csakugyan! Figyelmemet egészen kikerülte ez a pont kedvesem (?). Pedig a lakodalomra is hivatalosak vagyunk. Ma hívott meg az őrmester, még pedig násznagynak.

— Csodás...mondhatom nagyon csodás...ugy érzem, mintha ezzel a parancsai legforróbb vágyam ment volna teljessébe. Elviszesz engem is az esküvőre?

— Mindenesetre kedves Ilkám, ha te is úgy akarod.

— Örömmel, ezer örömmel elmegyek, sőt még veszek is nekik valami szép ajándékot. Most már igazán boldog, nagyon boldog vagyok, fejezte be az asszonyka és örömtől nedves szempillákkal borult férje karjai közé.

Elnöklő főispán a jegyzőkönyv vitélre Szentpéteri Ferecz rendőrkapitányt kéri fel, s felhívja Ronesik Lajos városi tanácsmokat, mint a kiküldött albizottság elnökét, hogy tegyen javaslatot a további teendőkre nézve.

Ronesik Lajos véleményezi, hogy kérésük fel Debreczen sz. kir. város az egyesület védnökségének elfogadására s hogy már az 1901-ik évi költségvetés terhére 20.000 koronát, mint az egyesületnek nyújtandó segélyt szavazzon meg. Mondja ki továbbá az értekezlet, hogy az egyesület megalakulása kívánatos s hogy a kész alapszabálytervezetet a tárgyalás alapjául elfogadják. A javaslat folytán az alapszabálytervezet általánosságban elfogadtatott, majd részletesen tárgyalatván több kisebb jelentőségű módosítás után azon lényeges változtatással fogadtatott el, hogy az egyesület a lelenczház fenntartásán kívül a gyermekvédelemmel is foglalkozik s gyermekmenhelyet is állít fel. Az elfogadott alapszabályok jóváhagyás végett a belügyminiszterhez felterjesztetnek; a város a védnökség elfogadására a javasolt adomány tételére felkértek, az aláírási iverk kibocsátása elrendeltetett.

Reméljük, hogy a kibocsátott iverken városunk társadalmának minden osztályából nagy számmal fognak aláírni s ezáltal a hazafias cél megvalósításához hozzájárulni.

Hajdúvármegye közgyűlése.

Debreczen, szeptember 20.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága ma d. e. 9 órakor kezdette meg e havi közgyűlését, melyen a bizottsági tagok nagy számban jelentek meg.

A közgyűlés a belügyminisztertől megérkezett, a gyámpénztárakra, a képviselő választásnál szereplő fuvardíjra, a kabai gazdasági iskola költségeinek viselésére, a közgyűlés bizottsági gyűlések számára és idejére vonatkozó leiratokat megjegyzés nélkül tudomásul vette. A közigazgatási tanfolyam szervezéséről szóló, körrendelet tárgyalásánál Veszprémi Z. várm. főjegyző egy nemes indítvánnyal lépett fel; indítványozta ugyanis hogy utasítsák az alispán, miszerint a decemberi közgyűlés elé egy indítványt terjesszen a közigazgatási tanfolyam hallgatóinak javára felállítandó alapítvány érdekében. Ezen alapítvány a szegénysorsu tanfolyam hallgatók segélyezését célozza. A közgyűlés egyhangulag elfogadta az indítványt és elhatározta, hogy vettessék ki bár a teher vármegyei pótdadó alakjában az alapítványt létesíteni fogja.

Érdekes pontja volt a közgyűlésnek a vallás és közokt. miniszternek az „erdélyi püspök“ czim használatára és adományozására vonatkozó leirata.

A közgyűlés tudomásul vette a leiratot.

Az állatorvosi szolgálat államosításáról szóló földmívelésügyi leiratot a közgyűlés tudomásul vette.

Ezután a vármegyei utépitészeti pénztár költségeiirányzatának tárgyalásánál fejlődött ki hosszabb vita. Lévai Márton biz. tag és H. Böszörmény polgármestere H. Böszörmény főutezójának 1901. évbenei kikövezését kérték.

— Nincs pénz! Hát Nándudvar?! — hangzott a reménykedő böszörményiek mellett.

E tárgyal tapintatosan Latinovics főmérnök részletes előterjesztést és ismertetést tett a vármegyei utak állapotáról és a szükséges javításokról, mit a közgyűlés helyléssel tudomásul vett.

Többek hozzájárulása után végre szavazásra került a dolog, a mikor is szótöbbséggel azon határozat hozatott, hogy a Böszörményi fő ut még 1901. évben az 1902. 1. költ. terhére kikövezessék.

A kaba-nádudvari h. é. vasut ügye került ezután szóba.

„Hajdu-Nádudvaron — mint Jókai írja — Széchényi gróf is csak egy napig lakott,

akkor is csak hazafiasságból“ — panaszkodott Nádudvar főszolgabírája Nábráczky István s a panaszszal kapcsolatban kérte a viczinális vasut felállításához való támogatást.

Hosszas vita fejlődött ki, végül a főispán, Latinovics főmérnök, Lévai Márton és ifj. Lengyel Imre hozzájárulása után a törvényhatósági bizottság olyan értelemben határozott, hogy a vármegye a nádudvar-kabai vasut felállításához hozzájárul és pedig — szavazás útján — 40.000 koronát szavazott meg ugyanily értékű törzsrészvény ellenében.

A közigazgatási bizottság jelentését az év első feléről, a számonkérő szék jegyzőkönyvét a vármegyei tisztviselők fizetésjavítására vonatkozó belügyminiszteri leiratot, a pénztár vizsgálatról szóló jegyzőkönyvét stb. tudomásul vette a közgyűlés, egyben a jövő évre a vármegyei pénztár vizsgálatára bizottság küldetett ki, és pedig Karaph Mór elnökle alatt Fischbein Ignác és Dalmy László.

Szilágy vármegyének az olasz bor vámfelemelésére, Nagyváradnak az Ofen-Pest féle címzésekre, Csanádvármegyének a korcsma-hitel korlátozására, stb. vonatkozó átiratai elfogadtattak.

HIREK.

— Áthelyezés. Az igazságügyminiszter I g y á r t ó Sándor temesvári és P o n g r á c z Jenő debreczeni főügyeseket saját kérésükre kölcsönösen áthelyezte.

— Adomány az Emkének. Dobray István és neje tudvalevőleg vagyoniuk javarésztét jótékony egyleteknek és kulturális intézményeknek hagyományozták. Az Emke is kapott ezer koronát, mely összeget dr. Nagy Lajos ügyvéd végrendeleti végrehajtó be is fizette.

— A gazdasági tanintézet új otthona. A gazdasági intézet Pallagon építendő új otthonára már kiírták a pályázatot. Az ott építendő épületesoport költsége 416.979 koronában van előirányozva, melyet Debreczen sz. kir. város ad kölcsön olyképen az államnak, hogy az harmincz év alatt fizeti vissza a városnak, mely idő után az egész átmege az állam tulajdonába. A tervezet Latinovics Mihály és Kajáry Lajos mérnökök készítették.

— A h.-bagosi apagyilkosság. Szombaton délután tovább tárgyalta a h.-bagosi apagyilkos bűnyűgét a törvényszék. A szakértk első sorban vizsgálat tárgyává tették, hogy a meghalt testéből kivett golyók beilleszthetők-e a bűnjelként csatolt revolverbe s arra a meglepő eredményre jutottak, hogy a gyilkosságot nagyobb kaliberű revolverrel követték el. A királyi ügyész felszólalása után a törvényszék elhalasztotta a tárgyalást s exhumáltatni fogja az eltemetett Varga Jánost. A váddal terhelt Varga Lajos továbbra is vizsgálati fogságban marad.

— Halálozás. Róth Jánosné szül. Fischer Katalin asszony folyó hó 23-án, délután fél 1 órakor életének 55-ik, boldog házasságának 30-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Hült tetemei folyó hó 25-én, délután 3 órakor fognak a róm. kath. szertartás szerint a N.-Péterfia-utca 4. sz. háztól a Kossuth-utcai temetőbe örök nyugalomra tétetni.

— Esküdtszéki tárgyalás. Szept. hó 26-án, szerdán Elek (Hatonyi) János ellen halált okozott súlyos testi sértés büntette miatt fog esküdtszéki tárgyalás tartatni.

— Elgázolt asszony. Pálos Andrásné nevű öregasszonyt a gondviselés őrzötte meg súlyosabb természetű balesettől. A vasuti állomás közelében járkált, hol egy sebesen haladó kocsit elütötte, de szerencsére az ijedtségen kívül egyéb baja nem esett.

— **Passzionátus lövöldöző.** Tegnap délután a nagyerdei sétányon sétált Póór István nevű napszámos. Unalmában a hangyabolyokat durkálta fel. E munkája közben egy hangya a nyakára mászott s megcsipkedte a kegyetlen embert, ki erre mérges lett, s hogy bosszuját a szegény hangyákon kitöltse, zsebéből előrántott egy hat lövetű forgó pisztolyt s a hangyákat lövöldözte. A közönség ezt látva azt hitte, hogy eszelőssel van dolga s elsielt. A gyakori lövöldözésre a rendőrség is figyelmes lett, a helyszínére ment s a lövöldözőt nyakon csípte. Utközben kérte a rendőrt, hogy ereszze szabadon, mert ő csak pakszióból lövöldözött. — Póór most pakszióból ül a börtönben.

— **Szikes talaj javítása.** Kőnig Károly okleveles gyógyszerész, a budapesti növénytaui állomás volt vegyész Marosújvárról kérvényt intézett a tanácshoz, melyben hajlandó a debreczeni határban lévő szikes talajokat megjavítani saját rendszerével oly módon, hogy azok termőképesebbek lesznek. Ezen célból arra kéri a városi tanácsot, hogy tegye neki lehetővé a Debreczenbe való utazást és az előmunkálatokat. Honoráriumot csak teljes siker után kér. Kérvényében elmondja, hogy kísérletei igazolták rendszerét és ott, a hol fü sem termett, hatalmas dinnye termés volt. Ha a város anyagilag támogatná, eljönne Debreczenbe és felolvasást tartana rendszeréről, mely immár szabadalmat is nyert. A tanács legközelebb tárgyalni fogja az érdekes beadványt.

— **Figyelmeztetés.** Az osztrák értékű régi posta frankójegyek és a folyó évi január hó 1-jével forgalmon kívül nem helyezett egyéb régi posta értékek értékesítésére a folyó évi szeptember hó 30-ával végleg megszűnik. Folyó évi október hó 1-től kezdve, tehát osztrák értékű régi posta értékeiket használni nem szabad.

A közönségnél kinnlevő osztrák értékű régi frankójegyeket és egyéb régi értékeket ha azok valódiak, épek és használhatatlanok, a posta (es távirat) hivatalok, folyó évi október hó 1-jétől bezárólag december hó 31-ikéig terjedő három havi határidő folyama alatt a bemutató kívánsága szerint — új kibocsátási 6 fillér értékjelzésű frankó jegyekre és egyéb értékekre becsereleik.

Folyó évi december hó 31-én tul az osztrák értékű régi frankójegyek és egyéb régi értékek becserelésre többé el nem fogadtatnak.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok, a kik felejthetetlen emlékü édes apám temetésén megjelenni kegyesek voltak s részvétőkkel mérhetlen fájdalomukat enyhítették, fogadják leghálásabb köszönetemet. Édes anyám és a gyászoló család nevében is ifj. Csóka Sámuel.

— **Megszurkált ember.** Ma hajnalban a Csicsogó keresma háta megett a rendőrségi őrző egy összevert és megszurkált emberre bukkant, ki eszméletlenül vérben fektött a földön. Az illetőt, Szabó Miklós tiszta-szalóki illetőségű napszámost kórházba szállították, hol rögtön ápolás alá vették. Tetteseket a rendőrség keresi.

— **A hentes ipar haladása.** Egy régen tapasztalt hiány pótlására vállalkozott városunkban az előnyösen ismert **Medgyaszai Sándor hentes áru nagykereskedő cég a Dégenfeld téren**, mennyiben áldozatoktól vissza nem riadva újabb idő óta egy oly szakembert alkalmazott a ki hosszú évek során át külföldön szerzett tudásával a **legkülönlegesebb kolbászféléket gyártja**, — de oly kiváló gondnal és választékosan, hogy azok **mint hidegfelvágottak bármely inyencz uri ház asztalán is feltalálhatók.** A készítmények izlet volta és tisztán kezelettségéről az ismert cég kezes-

kedik. Ezen hézagpótló és örvendetes ujjtást örömmel adjuk tudomására olvasóinknak.

— **Tettenért templomfosztogatók.** Nemrégiben történt, hogy a tamásdai templom perselyét ismeretlen gazemberek feltörték és tartalmát elrabolták, a lelkész nyomban jelentette az esetet a hatóságnál. Nyomozták is a tetteseket, azonban hiába. Végre is a esel kerítette hurokra az annyira keresett gonosztevőket. A minap este az egyházi — látszólag véletlenül — nyitva fejedte a templom ajtót, maga azonban elrejtőzött. — Éjjeltájban azután felé bukkant 3 alak. Nagy halkán vigyázatos esőndben. be sompolyogtak a templomba. Az egyházi sem kellett több. Futott a községházra esendő-rökrta még idejében tértek vissza ahhoz, hogy Potyánki Jánost és Mihályt, továbbá Muesi Jánost, akik épen a persely tetejét fessegeték, letartóztassák. A gazemberek beismerték azután, hogy a multkoriban is ők rabolták ki a perselyt. Az istentelen férfiakat zár alá helyezték.

x **Intő szót az összes szépekhez.** A hölgyek legnagyobb része nem gondol arra, hogy a szépség gondos ápolást követel és igen gyakran használják toilletjükhöz a legolcsóbb és legrosszabb szapparokat. Őrizkedjete, ilyen szappannal tönkre teszitek a bőr szépségét és színét. Használjatok toilletetekhez *Doering szappant a bagolylyal!* E teljesen élességnélküli és zsirgadzag szappan kimutathatólag a legjobbak bizonyult szer a bőr ápolásához. Ez nemcsak *eszközi* a bőr szépségét, hanem *meg is tartja* 60 fillérért mindenütt vásárolható. Főraktár: A Mothsch & Co. Bécs, X.

Képes levelező-lapok legújabb és legnagyobb választékban csak a Csokonai-papirkereskedésben kaphatók.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

A trónörökös utazása.

Bécs, szeptember 24. Ferencz Ferdinánd Przemyslbe utazott.

Fogadtatások.

Páris, szept. 24. Loubet bevégezte a mairek fogadtatását.

Apponyi beszámolója.

Jászberény, szeptember 24. Tegnap tartotta meg Apponyi Albert gróf, városunk képviselője nagy hatású beszámolóját, mely után négyszáz terítékű bankettre gyűltek össze. Az első felkészítő Apponyi mondta a királyra. Ezután Széll Kálmánhoz üdvözlőtáviratot küldtek, majd Apponyi éltette választóit nagyhatású beszédben. Utána Hock János és többben beszéltek. Apponyihoz számos üdvözlőtávirat érkezett.

A perzsa sah nálunk.

Schönbrunn, szept. 23. Tegnap este a sah tiszteletére a kastélyt fényesen kivilágították. A sah sokáig gyönyörködött a látványosságban. Midőn bucsuzott, a felségek többször kezet fogtak együtt.

Elfogott merénylő.

Athén, szept. 24. György herczeg kocsiját, midőn a pályaudvarról távozott, egy volt tiszt feltartóztatta. A merénylőt elfogták s revolvert találtak nála.

Letartóztatott hajólegénység.

Athén, szept. 24. A Sharihia nevű zátonyra jutott hajó legénységét letartóztatták az utasok ellen elkövetett durvaságok miatt.

Az első bűn.

Kétségtelenül a falu leggonoszabb gyermeke volt a kis Gaston.

— Meglátszik rajta, — mondták az emberek — hogy a Gondviselés megbélyegezte.

Mert Gaston nagyon kicsiny volt és görbe. Ezenkívül jobblábara sántított.

Ha valami gonosz csinyt követte el a környéken, biztosra lehetett venni, hogy a csunya, nyomorék fiu keze közreműködött benne.

Minden gyermek és minden kutya haragudott reá.

S ez rendesen rossz jel!

De egyszersmind félték is tőle és ez azt mutatta, hogy okos volt. Mert hogy teste gyöngye volt az ártalomra, eszével követte el a gonoszságokat. Egymásra bősztette a gyermekeket és kigunyolta őket eles nyelvvel. Miután pedig a megtámadottak hasonló fegyverekkel nem rendelkeztek, a maguk módja szerint álltak rajta bosszút.

És egy napon a rablójátéknál a nagy Gautier, kinek atyja kényszermunkára volt elítélve, a „hóhéroszlop“-hoz kötötte Gastont, mert ez butának nevezte őt, mit Gautier nem hagyhatott magán száradni.

Igazán, jó tréfa volt! Valamennyi gyermek: fiuk és leányok, sorban hozzáléptek és felfricskázták vagy hegyes fadarabbal megszurkálták.

— Védd magad, Gaston! — incselkedtek vele — no védd már, te gönye!

A gyermek nagyon kegyetlen állat.

Határtalanul kegyetlen. Ha egy bogárkát türe szurhat, élvezettel nézi annak halálos vergődését.

A kegyetlenségen kívül minden gyermek bizonyos ösztönszerű megfontoló erővel bir.

Nagyon jól tudták, hogy a Gaston gyenge volt ahhoz, hogy derekasan visszavágjon, de ha egyszer feldühösödik...

És neki is vannak körmei, meg aztán eles fogai...

Ezért előbb megkötötték. Előbb mindig kötözzük meg, a kit meg akarunk verni!

Oh nagy, igen nagy élvezet volt a gonosz Gastont megkínózni!

Csak Denise sajnálta.

Kis leányka volt a faluvégről, bájos madonnaarczezal, végtelen szívjósággal.

Nagyon istenfélő volt: minden reggel templomba ment, és ha almát kapott, bizonyára a vén kintornásnak ajándékozta, ki a piac-téren ült.

Oly szívesen segített volna Gastonon. De nagyon bátortalan volt, és estefelé remegve ment haza a többiekkel.

A nyomorék egyedül maradt.

Ruhája el volt szaggatva azok ütlegétől a kik erősebbek voltak, mint ő.

Homloka véres és verejtékes volt.

Addig rángatózott a zsineg alatt, míg arca egészen elkékült.

De a zsinegek erősek voltak.

És ő vonaglott a legszigorubb érzés: a tehetetlen düh hatása alatt.

Megálljatok! Megálljatok!

És a nap leáldozott.

Nézte, hogy miként tünt lejjebb és lejjebb. Pedig annyira rettegett az éjszakától!

Csak kevesen szeretik az éjszakát. Csak azok, a kiket az isten szeret és kiknek lelke

a ragyogó csillagokhoz emelkedik, a midőn sötétség borul a földre.

Gaston rettegett az éjszakától. Félelemtől tágra nyílt szemekkel bámult e lemenő napba.

Ekkor az esti pirban aranyhaju leányka tünt szeme elé, arcán a szájalom nemes vonásaival.

A midőn a fiu szabad volt, lassan kivette bicskáját, óvatosan végighuzta ujját az élén és így szólt:

— Ezt a Gautier hasába döföm!

— Gaston! — Denise két szemei ijedten néztek a fiura — hogy lehetsz ilyen borzasztó rossz!

— Rossz? Én meg azt mondom, hogy nem rossz. Ő fájdalmat okozott nekem, én is fájdalmat okozok neki! Oh, mennyire gyűlölöm őt és a többieket! Az egész bandát meg tudnám gyilkolni.

És a leányka szájalomtól remegve könnyörgött.

— Az Isten szerelméért!

— Az Isten szerelméért? — gunyolódott Gaston, — no ez igazán jó! Hát hol volt az Isten, a mikor anyám nyomorékká vert. Még most is minden nap nagy bottal ver anyám és azt hajtogatja; „Bár már elpusztulnál, te csuf állat!” — Apám pusztá kézzel üt, de az is nagyon fáj. Hát még a gyerekek! „Te gönye!” „Te nyomorék!” „Te sánta ördög!” — hallom unostalan. — Így van ez különben a világon: az erősebb üti a gyöngébbet, vagy azt hiszed talán, hogy van ember, a ki a másikat szereti?

— Én szeretlek téged; — szólt lassu hangon Denise.

Gaston csaknem ijedten nézett Denise és nem tudott neki mit válaszolni.

— Azért szeretlek, — folytatta a leányka szeliden — mert a többiek csufolnak és vernek. És én úgy sajnállok, hogy rossz vagy és beteg! . . .

És homlokon csókolta a vértől portól és verejtéktől piszkos gyermeket.

Gaston mozdulatlanul állott. A gondolatok egész lánczolatla vonult át koránért agyán.

Szemei diadalittasan tekintettek a leányra és így szólt:

— Ha csakugyan szeretsz, akkor engedelmeskedj nekem!

E naptól fogva a fiu uralkodott a leányon.

Ösztönszerűleg érezte, hogy hatalma van a leány felett, melynek ez nem tud ellentállni.

Nem ösmerte e hatalom forrását, de föl tudta használni.

Rábirta a leányt, hogy többé ne vegyen részt a gyermekek játékában. Korlátlan tulajdonának tekintette a leányt és korlátlanul uralkodni akart felette.

Egy vasárnap reggel a mezőre ment vele. A nyári szellő rengette a sárguló gabona vetéseket.

A két gyermek a villeroy-i Mária-kápolna felé tartott.

Kis parasztház kertje mellett Gaston hirtelen megállt.

Három cseresznyefa állott ott, dusan megvakva pirosuló cseresznyével, Ágai mélyen lehajoltak, úgy, hogy a szép gyümölcsöt kézzel lehetett elérni.

Gaston a leányra nézett.

Nem szólt egy szót sem. Érezte, hogy épen hallgatásával bódítja el leginkább a leányka akaraterjét.

Denise úgy érezte, mintha vasabroncs szorította volna halántékát.

A vér az arcába szállt és remegve nézett a fiura.

De ez némán, diadalittas szemekkel nézett rá, mereven, kegyetlenül.

A leány gépiesen lépkedett a kerítés felé és kicsi, remegő ujjával néhány cseresznyét szakított le a lehajló ágokról,

Odaadta mind Gastonnak.

És aztán csaknem öntudatlanul ment vele tovább, mint a kis madárka, melyet egy csörgő kigyó tekintete elbódított.

Este a kápolna Mária-képe előtt térdelt A szent Szűz mosolyogva nézett a kis leánykára, a ki zokogva kulcsolta össze remegő kezét:

— És bocsásd meg a mi vétkeinket!

És a szőke gyermekfej felett mintha nagy fekete madár szárnya lebbent volna meg — az első bűn érzete volt!

Marie Madelaine.

KÖZGAZDASÁG.

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzésével.

Debreczen, szept. 24.

Piaczi árak 50 kgr.-ként koronákban:

Buza	uj. veres	minőség	77	. . .	6.50	—	6.85
"	"	"	78	. . .	6.65	—	6.80
"	"	"	79	. . .	6.75	—	6.90
"	"	"	80	. . .	6.85	—	7.—
"	sárga	"	78	. . .	6.50	—	6.65
"	"	"	79	. . .	6.65	—	6.70
"	"	"	80	. . .	6.70	—	6.80
Rozs	uj	"	71/72	. . .	6.05	—	6.10
"	"	"	73/74	. . .	6.10	—	6.15
Árpa	"	"	"	. . .	5.85	—	5.45
"	(jobb)	"	"	. . .	5.75	—	5.90
Zab	"	"	"	. . .	5.20	—	5.25
Tengeri	"	"	"	. . .	6.40	—	6.55

A gabona-félék rozsdabetegsége.

Nem ismeretlen vendég hazai gazdaságunkban a rozsdá. Évről-évre halljuk a panaszt az országnak majd egyik, majd másik részéből, hogy rossz lesz a termés, mert az időjárás gyakori változása alkalmat adott a rozsdá elterjedésének.

Tévedés azonban azt hinni, hogy a rozsdát az időjárás szeszélye idézi elő, a mennyiben a tulajdonképeni ok egy növényi ok parazitja, az ugynevezett rozsdagomba. E gombák a gabonanemű növény táplálására rendelt anyagokból táplálkoznak s így egész természetes, hogy azok elterjedése a gabonaneműek fejlődésének rovására történik.

Gabonaféléink közül legtöbbet szenvednek a rozsdagombától a buzafelek, s ezeken 3 alakban találhatók, ugymint fekete, barna és sárga rozsdá alakjában. Legveszedelmesebb ezek közül a sárga rozsdá, melynek kártételét megértendő, tudnunk kell azt, hogy két fejlődési stádiuma van t. i. nyári vagy másként uredo és téli vagy másként teleuto.

Uredostádiuma a buza összes földfeletti részén előfordul, úgy a levélen, levélhüvelyen, szalmán sőt a magon is. A legtöbb uredofolt mégis a levél felső lapján van, a hol apró világos narancssárga foltokat képez oly mértékben, hogy néha a levél egész felső lapját elborítja. Ha a rozsdá nagymérvű, akkor belepi a toklászokat és polyvákat is s piros por alakjában beporozza a buzaszemeket is.

Teleutostádiuma a legelső levél alsó lapján, majd a levélhüvelyen s később a felső leveleken illetve azok lemezén s végül a kálászban mutatkozik.

A gazdára nézve mindenestre égető szükségét képez azon kérdés megoldása, hogy hogyan lehet a rozsdá ellen védekezni. Égető szükségét annál is inkább, mert bebizonyult immár, hogy a rézgálicczal való permetezés nem vezet célhoz, a mennyiben a rozsdá nyári alakjában rohamosan szaporodik s így folytonosan permetezés válnék szükségessé, s mert másrészt a permetezés végrehajtása nagybani termelésnél ugyszólván keresztülvihetetlen.

Az eddigi védekezési módok közül csupán egy van, a melyre némiképp támaszkodhatunk s ez az, hogy iparkodjunk a buzát a legkedvezőbb talaj viszonyok közé juttatni. Jó és gondos talajművelés a trágyázás rendszerének helyes megállapítása, az istálló-trágya és műtrágya helyes alkal-

mazása, ezek azon tényezők, amelyek segítségével talajviszonyainkat javíthatjuk s a mennyiben megtettük, úgy a buza kedvező élet és tenyészviszonyok közé kerülhet s így annyi táplálékot vehet magához, hogy az nemcsak magának, hanem a rajta élősködő gombáink is teljesen elegendő s így mindkettő megélhet egymás mellett.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Jó tanács.** Asszony: Péter, mit csináljak a Gyurival? Folyton sir, mert nem engedem, hogy az uj muffomból a szórt kitépje.

Férj: add oda neki a macskánkat.

* **Hivatásos életmentők.** Csak a mi nap történt — így írják a párisi lapok — hogy a Saint-Martin esatorna tájékáról kétségbeesett kiáltások hallatszottak. Sokan futottak erre oda és látták, a mint két jól megtermett, munkáskülsejű alak egy arabust segít ki a vízből. A szegény az önkéntelen furdónél annyi vizet nyelt, hogy eszméletét veszítette, s így kellett a legközelebbi mentő állomásra vinni, a hol hamarjában magához tért. A két életmentő pedig felvette ezalatt a jutalmul kitűzött 25—25 frankot, sőt az időközben meggyülemlett tömeg külön pénz- és szivaradományokat juttatott nekik. Mikor azonban a magához tért arab elkezdte magyarázgatni, hogy őt ez a két csavargó maga rántotta be a vízbe és csak a jajveszékélésre huzta onnan ki, könnyű volt megérteni, hogy ez a két ur az életmentést hivatásszerűen végzi. A fejenként járó 25 frank kedvéért szükség esetén kiszemelnek egy-egy gyanutlan áldozatot, a kit belöknek a vízbe, hogy aztán ki is menthessék. Az adakozó és lelkesült tömeg e leleplezés hallatára megcsaltnak érezte magát, nekiesett a két életmentőnek és alaposan helybenhagyta őket. Végre a vendőrségnek kellett a két urat pártfogásába

* **A kis kereskedő.** Tanító: Most tehát megmagyaráztam nektek, hogy melyek a jó és rossz emberek jellemvonásai. Mondd meg csak nekem, Izidor, — te mindig fecsegtél, a mig magyaráztam — hogy egy ember mikor „jó”.

Izidor: Egy ember akkor „jó” ha fizetés-képes.

* **Jéggyártás a tropikus vidékeken.** India bizonyos vidékein a föld éjjeli meleg kisugárzását ősidők óta jéggyártásra használják föl a benuszulított oly módon, hogy lapos, likacsos tálatat vízzel megtöltenek és a föld lapos mélyedésén fekvő rizsszalma-rétegre teszik. Kedvező körülmények között 15—20 foknyi meleg mellett is elégséges jég keletkezik. Hovarth szerint hasonló eljárás a jéggyártás a mexikói Kordillerák legmagasabb völgyeiben, mintegy 8—9000 lábnyi magasságban. A téli éjszakákon lapos vízzel megtöltött fatálatat tesznek ki a szabadba, amelyeken vékony, alig egy nyolczad hüvelyknyi jégréteg keletkezik. A jéget reggel összegyűjtik s a földbe vájt lyukakba elhelyezik s a földdel befödik. A föld alatt a jég egységes masszává lesz, melyet darabokra vágva, öszvéreikkel a városokba visznek, a hol mindig keresett jószág a jég.

* **Gondatlanság.** Százados felesége (férjéhez): Az istenért, mit tettél, drágám! Kovács örmestert, a szakácsnők szeretőjét becsukattad?! Na hiszen szép ebédet fog az főzni, ha megtudja.

* **A vacsora.** A párisi bíróság nemrég arról a vitás kérdéstről döntött, vajjon tartozik-e fizetni az a hölgy, kit egy ur vacsorára hív meg, de a fizetés elől megszökik. Athanasio kisasszony, egy feltűnő szép görög énekesnő, egy elágans külsejű ur társaságában a párisi Brabant vendéglőben vacsorált. Az ur a számlát is kérte, de annak kiegyenlítése előtt valami ürügy alatt eltávozott és többé nem tért vissza. A kisasszony a számlát annál kevésbé tudta kifizetni, mert pénztárczája lovagjával együtt szintén eltűnt. Az énekesnő az eltűnt szélhámosnak sem nevé, sem lakását nem ismeri s a bíróság előtt azt vallotta, hogy az elágans külsejű ur vacsorára hívta meg s ő a meghívást abban

Aranyéremmel kitüntetett tökéletes
fagymentes kutszivattyuk
 60 koronától kezdve
 díjtalan felállítással, — egyéb építkezési vastárgyak
 házhoz szállítással **gyári áron** kaphatók.
 A szüret időnyre pedig
minden külföldinél jobb és olcsóbb
 szintén aranyéremmel díjazott, saját gyártmányu
Borsajtók és szőlőzuzók
 lesznek raktáron a
Debreczeni
Vasöntőde és Géplakatosság
Péterfia—Hadház-utcai telepén,
 mely mindennemű **gazdasági, ipari- és**
háztartási gépek javítását is legjutányosab-
 ban végzi.

727. szám.
 1900.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a debreczeni és budapesti kir. törvényszék 10098 és 79468/900. számú végzése által a „Phoenix“ biztosító társaság végrehajtó javára, Reisman Jakab ellen 253 kor. 89 fillér és 805 korona 38 fillér tőke, ennek 1899. év szeptember hó 30. és 1900. évi február 1 napjától számítandó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 146 korona 80 fillér perköltség, 8 korona 74 fillér hirdetés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 3680 koronára becsült lovak, bivalyok, hintó s tiszta buzából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak

Mely árverésnek az 1900. V. 651/2. sz. kiküldés: rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Gálos-Petriben alperes lakásánál leendő eszközésére 1900-ik év október hó 2-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Egyszermind azok, kiknek korábbi foglalások az iratokból ki nem tűnik s az elárverezendő ingók vételarából kielégítéséhez tartanak jogot — jogaik érvényesítése iránt az 1881. év LX. t.-cz. 111. §-ára figyelmeztetnek.

Kelt Székelyhidon, 1900-ik évi szeptember hó 9-ik napján.

Ruttkay,
 kir. bírósági végrehajtó.

Hirdetések

a legjutányosabb árban felvételnek
 kiadóhivatalunkban

Kossuth-utca 13. sz.

Apró hirdetések felvé-
 telnek a kiadóhivatalban
 Kossuth-utca 13.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvé-
 telnek a kiadóhivatalban
 Kossuth-utca 13.

5 rovatban az egyszeri beiktatás 10 szóig 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betűkből minden szó 2 fillérrel több. Vidékről beküldhetők az apró hirdetések postautalvánnyal; a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is feljegyezhető. A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Iroda,	Régi könyvek	Eladó	Pincze,
vagy üzlethelyiségül alkalmas szép udvari lakás, Löfkovits Arthur ékszer-rész üzlethelyiséggel együtt kiadó. Értekezhetni ugyanott. 53	magyar, latin, német (udományos művek), igen jutányos áron eladók. — Értekezhetni a Csokonai-nyomdában — Karabélyos Zoltánnal.	egy hosszú, fiókos író-asztal, iroda számára. Értekezhetni Kossuth-utca 13. szám alatt, a Csokonai-papirkereskedésben.	mely üveges borok be-raktározására igen alkalmas, Kossuth-utca 13. számú háznál kiadó. Értekezhetni ugyanott.

KEIL-LAKK

(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

1 nagy palack ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkeretek stb. beanyozására. 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.

1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók: **Szent-Királyi Tivadar** özégnél Debreczenben.

HIRDETMEYNY.

Földművelésügyi m. kir. Miniszter ur Ó nagyméltósága f. évi augusztus hó 29-én kelt 33822. sz. rendeletével, a debreczeni gazdasági tanintézet pallagi telepén 416,980 kor. 11 fillér költség összeggel következő építkezéseket engedélyezte:

1. Főépület	182,948	korona	46	fillér.
2. Igazgatói lakás	20,187	"	35	"
3. 3 tanári lakás à 36.846 kor. 91 fillér =	110,540	"	73	"
4. Casino épület	22,487	"	04	"
5. Rendelkezési iroda	8,146	"	02	"
6. Népiskola	4,848	"	28	"
7. Segédtanári stb. lakás	12,948	"	33	"
8. Cselédlakások	10,227	"	41	"
9. Mosó, mángorló stb. épület	5,475	"	18	"
10. Sertésól	5,931	"	81	"
11. Juhakol	7,814	"	09	"
12. Jégház, tejkamara stb.	5,991	"	04	"
13. Kovács, bodnár műhely	2,938	"	40	"
14. Gépszin	4,936	"	01	"
15. Áthelyezések, baromfiólak stb.	11,859	"	96	"
Összesen	416,980	korona	11	fillér,

azaz **Négyszáztizenhatezerkilencszáznyolcvan korona 11 fillér.**

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából az 1900. évi október hó 5-ik napjának 10 órájára az államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9¹/₂ órájáig a nevezett hivatalhoz annyal inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5% ának megfelelő bánatpénz (vagy a bánatpénznek az allampénztárnál, adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta osztoolandó.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet általános és részletes feltételek a debreczeni m. kir. államépítészeti hivatalnál (Kossuth-utca 29. I-ső emelet) a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Debreczen, 1900. évi szeptember hó 20-án.

Az építési bizottság.